

Knjižnični kurir

KNJIŽNICA
KNJIŽNICA VELENJE
Svetišče knjige in
informacijsko središče

Priloga Našega časa

11. junij 2009, številka 8

naš čas

V Šmartnem ob Paki nova knjižnica

Veliko glasbe za malo denarja!

Vlado Vrbič

September 2000 - nova knjižnica v Šošanju, september 2005 - nova knjižnica v Velenju in junij 2009 - nova knjižnica v Šmartnem ob Paki. Da, le še teden dni nas loči do otvoritve nove knjižnice v Šmartnem ob Paki.

Zadnje desetletje je odpiranju novih knjižnic v Sloveniji izredno naklonjeno. Država se je namreč zavedla pomena javnih knjižnic za dvig bralne (s tem seveda tudi splošne) kulture ter nujnosti, da knjižnice postanejo informacijska središča. To zavedanje je seglo tudi v Šaleško dolino, kjer bodo vsa tri središča odslej imela res dobre pogoje za delo knjižnic.

V Šmartnem ob Paki so bile razmere v dosedanjem knjižničnem prostoru, ki je imel vsega šestinrideset kvadratnih metrov površine, res obupne. Želja in namere po novih prostorih segajo kar nekaj let nazaj, pa nikoli ni bilo pravih okoliščin za dokončno rešitev prostorskih težav.

Tudi ko smo se v začetku letošnjega marca odločali, da vendarle damo Šmarčanom novo knjižnico, so bile razmere zelo neprijazne. Toda kjer je volja, je tudi pot. Občina Šmartno ob Paki je odkazala kakšnih dvesto kvadratnih metrov stare trgovine, navrgla denar, ki ni presegal štirimestne številke, skupaj pa smo se knjižničarji in občina zavezali najti še sponzorje in donatorje. Država je prispevala za opremo, obnovitvena dela so v precejšnji meri plod solidarnosti, glavno opremo je prispevala občina Rogaška Slatina, ker so selili svojo knjižnico ...

Prostori so obnovljeni, oprema je sicer večidel rabljena, a nova knjižnica je dokaz, da se da v hudih časih tudi z malo denarja veliko storiti - če je volja, če je solidarnost in če je vodilo skromnost in ne pogoltnost. Skupaj s Šmarčani se lahko bližnje otvoritve veselimo prav vsi Šalečani



Poletno branje

Penzion Vila Herberstein in Knjižnica Velenje pripravljata poletna večerna branja. Brali bomo za nepoboljšljive knjižne molje, za tiste, ki ob poletnih večerih radi posedijo na svežem zraku, ker se jim televizija že malo upira, za tiste, ki jih poletna vročina 'utruga' in zato niso prehudo zgovorni, in seveda za vse druge, ki jih bi oz. ki jih bo pot zanesla na Herberstein na sprehod ali na večerjo. Vsak četrtek v juliju in avgustu se bo od pol devetih dalje bralo (po)letnemu času primerno: malo humoristično, malo zabavno, malo nagajivo, malo erotično..., vsekakor pa pikantno po duhu. Gostinci bodo po želji za dobrobit telesa prispevali pikantnosti po herbersteinsko, da o ponudbi pijac ne govorimo.

Vstopnine ne bo, bralo se bo tudi, dokler količina padavin ne bo dosegla sedemnajst in pol kapljic na kvadratni meter. Večeri z močnejšim dežjem bodo pa ostali brez branja.

L. P.

Razstava petdesetih let

Spomini mojega mesta, kot se imenuje razstava v velenjski knjižnici, je posvečena letošnjemu jubileju Velenja, petdeseti obletnici otvoritve mestnega središča. Gre za ciklus mesečnih razstav o petdesetletni zgodovini »Novega Velenja«, ki so se pričele januarja iz obdobjem iz prve polovice petdesetih let prejšnjega stoletja. Do konca junija je predstavljeno obdobje iz druge polovice šestdesetih let, čez poletje pa bodo na ogled sedemdeseta leta prejšnjega stoletja. Tako bomo do konca leta skozi celotno razstavo prelistali spomine na preteklih petdeset let Velenja, kot so ohranjeni na časopisnih straneh, fotografijah in izbranih muzejskih predmetih. Razstavo pripravlja Knjižnica Velenje in Muzej Velenje.

S.G.



Sodelovanje vrtca s knjižnico

Knjižnica Velenje že vrsto let zelo dobro sodeluje z Vrtcem Velenje, posebno z enoto Najdihojca. Vsako leto pripravimo tri tematske razstave, ki so na ogled na otroškem oddelku knjižnice Velenje.

Ker je leto 2009 za Velenje praznično leto, saj praznuje naše mesto 50 let, smo skupaj pripravili projekt, ki smo ga predstavili na svetovni dan knjige, 23. aprila, z

"Mesto Velenje smo podrobneje spoznali z ogledi zanimivih lokacij, opazovanjem pomembnih kulturnih znamenitosti, raziskovanjem obeležij, pogovori. Ob sami izvedbi projekta nam je bila prav knjižnica izhodišče za pridobivanje informacij in znanj, otroci pa so se lahko potrjevali kot posamezniki in imeli možnost razvijati občutek za sodelovanje. Knjižni

Pečem, ki nas je v našem vrtcu tudi obiskal. Prav neposreden stik z ilustratorjem je otroke navdušil, saj jih je na ustrezen način seznanil s svojim delom.

Vse, kar smo tekom projekta spoznali, smo izrazili z risbo, sliko, grafiko, besedo, gibom, pesmijo. Ob različnih priložnostih so otroci pripovedovali o svojem mestu: Kaj nam je v našem mestu všeč, koga poznamo..., kaj imamo..., kaj smo obiskali..., spoznali, kaj si želimo... Vse to smo predstavili staršem in naključnim obiskovalcem na prireditvi ob odprtju naše razstave v knjižnici. Tam smo se tudi srečali z zgoraj navedenimi ustvarjalci.

Zelim si, da bi se naše uspešno sodelovanje nadaljevalo in da bi otroci tudi v prihodnje, ko bodo zapustili vrtec, obiskovali knjižnico s takšnim veseljem, kot jo sedaj."

B. L., L. S.



naslovom RAD-a IMAM VELENJE - spoznavamo in soustvarjamo naše mesto. Ob tej priložnosti smo v predverju knjižnice pripravili še pregledno razstavo del šaleških avtorjev, ki so pisali in ilustrirali za otroke in mladino.

Kako so otroci v vrtcu spoznali naše mesto in ustvarjali, nam je opisala ga. Lea Schmidt, diplomirana vzgojiteljica iz Vrtca Najdihojca:

kotiček v našem vrtcu smo opremili s knjigami, s pomočjo katerih so se imeli možnost seznanjati z zgodovinskim spreminjanjem našega mesta. Uspešno smo vzbudile njihovo radovednost in samoiniciativnost ob odkrivanju novih spoznanj.

Knjižnica nam je omogočila, da smo se seznanili z domačimi ustvarjalci: Ivom Stropnikom, Rokom Polesom, Urško Stropnik-Šonc ter Petrom Groznikom -

Kako bomo delali julija in avgusta?

Mestna knjižnica Velenje
ponedeljek, sredo in petek
od 8.00 do 15.00
torek in četrtek
od 13.00 do 19.00
sobota zaprto

Mestna knjižnica Šošanju
ponedeljek in sredo
od 12.00 do 18.00
petek
od 8.00 do 14.00
sobota zaprto
Knjižnica Šmartno ob Paki
torek
od 12.00 do 18.00

Velenje

Šaleška 21
telefon: 03 898 25 50
fax: 03 898 25 69
e-pošta: postabralcev@vel.sik.si
spletni naslov: www.vel.sik.si

delovni čas časopisne čitalnice:

ob delavnikih 8 - 19,
ob sobotah 8 - 13

delovni čas izposoje in drugih čitalnic:

ob delavnikih 10 - 19,
ob sobotah 8 - 13

Šošanju

Trg Jožeta Lampreta 3 (Dom kulture)
telefon: 03 898 43 40
delovni čas:
ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih 10 - 18,
ob četrtek 12 - 16

Šmartno ob Paki

Šmartno 69
telefon: 03 898 49 58
delovni čas:
ob torkih 12 - 18,
ob četrtek 12 - 16

Nova knjižnica v Šmartnem ob Paki

Šmartno gre naprej

Lado Planko

Šmarčani bodo v teh dneh obogateli - ne vsak zase, ampak vsi skupaj. Šmartno se bo kot zadnje od občin v bivši občini Velenje pridružilo dolgi vrsti slovenskih krajev, kjer so v zadnjih letih zrastle nove - lepše, boljše ... - knjižnice. Resda šmarška hiša ni čisto nova (včasih so vanjo hodili po kruh in mleko), tudi oprema je večji del rabljena, a z nekaj dela in drobiža bo nova knjižnica prav prijetna in vabljava. Za povrh je obnovi namenjeni denar tako minimalen, da bi ga kak angažiran investitor porabil za bučnice in bobi palčke, kot se temu reče.

Roko na srce - za novo knjižnico ni bil le skrajni čas, ampak že pet čez dvanajsto. V dosedanjem prostoru, velikem 36 kvadratnih metrov, se stiska 12.000 knjig. Če pomislimo, da mora vanj vsaj še knjižničarka (suha, jasno, za bolj okroglo že ni več prostora), pa vsaj tu in tam kak bralec, je jasno, da biti obiskovalec knjižnice v Šmartnem doslej ni bil kak poseben privilegij, prej nasprotno.

Za razmere v Šmartnem ob Paki pomenijo novi prostori v izmeri 174m2 dobesedno skok iz 19. stoletja v 21.stoletje, iz zanikrne izposojevalnice v sodobno, potrebam današnjega življenja prilagojeno knjižnico. Nobena skrivnost ni, da je pravočasno opismenjevanje temelj poznejše socialne in drugačne uspešnosti, ravno pri tem pa lahko igra knjižnica ključno vlogo. Njena pomembnost se skriva še v vrsti drugih reči, med sabo tako različnih, kot je omogočanje dostopa do znanja ali kulturnega razvedrila, družabnih stikov, računalniškega opismenjevanja ... Čeprav internet spreminja svet, knjižnice niso nič manj pomembne, nasprotno, ko so sodobno opremljene in primerno dostopne (ne le enkrat ali dvakrat na teden), šele prav postanejo torišče družabnosti, kulture in znanja.

V novih prostorih bo tako ločeno postavljeno gradivo za otroke in odrasle, kar sodi že kakšnih štirideset let med minimalne knjižnične standarde, pomeni pa predvsem bralcem prijaznejši dostop. Drugi del prostora bo namenjen čitalnici - pravzaprav čitalnicam, med njimi tudi računalniški, brez katere danes nobena knjižnica ne more shajati - in prireditvam. Zasnovan je namreč tako, da se ga bo dalo na hitro prilagoditi za literarni večer, pogovor, uro pravljic ali predavanje. Poleg tega bo knjižnica pridobila še nekaj pomožnih, a nič manj pomembnih prostorov, kot sta priročno skladišče in pisarnica.

Za to, da se bo knjižnica izrgala iz letargije, pa bo potrebno predvsem, da knjižnico za svojo vzamejo tako občinski (primerna odprtost in oskrba za gradivom sta neločljivo povezana z denarjem) kot občani, saj knjižnici življenje vdihnejo najprej bralci.

Šmarčani, naslednji koraki so vaši.

Novo knjižnico v Šmartnem ob Paki bomo odprli na dan Knjižnice Velenje, v petek, 19. junija 2009, ob 12. uri.

Da se otvoritev sploh lahko zgodi, smo morali zgraditi predelne stene, obnoviti keramiko, elektroinstalacije, ogrevanje, stavbno pohištvo, opraviti nekaj nujnih zidarskih del, na novo opleskati zidove, urediti nov vhod, poskrbeti za opremo.

Velik del opreme je donacija občine Rogaška Slatina, ki je podarila dobro ohranjeno opremo njihove stare knjižnice. Sredstva v višini 5000 evrov za dokup manjkajoče opreme je prispevalo ministrstvo za kulturo; največ 9000 evrov bo prispevek občine Šmartno ob Paki za obnovo prostorov.

Seveda brez številnih donatorjev, ki so prispevali denar, material ali usluge, ne bi šlo. Še posebej so se izkazali: Vegrad, Gorenje notranja oprema, Krevzel instalacije, TEŠ, Esotech, Cigrad, Veza grad, Zobotehnični laboratorij Haida Knez, Novalija Muminovič. Hvala! **V. V.**

O knjižnici v Šmartnem ob Paki

Bog ve, kdaj me je začel preganjati zoprni občutek, da me vedno, kadar grem mimo naše knjižnice, spremlja jo neke čudne sence, pogledi ali kar že. Kot da bi me liki in junaki, utesnjeni na policah stare knjižnice, na kupih knjig po tleh in mizah, nemo obtoževali za svojo stisko. In sem jih razumel, kot tudi knjižničarke, te potrpežljive gospe, ki so vedno imele bese-



do ali prošnjo na koncu jezika, a je niso nikoli izrekle in so vdano prenašale težke razmere. Šefu Vladu Vrbiču se sicer nisem izmikal, sem pa večkrat dobil rdeča ušesa, ko me je zasliševal, »kdaj bo«. No, njegova vztrajnost in iznajdljivost ter pogajalska spretnost sta pripomogli k temu, da se je stvar premaknila naprej. Ko pa je še direktor MC Jaka Dvornik podstavil svoj hrbet, sem vedel, da se zadeva ne more sfižiti.

Tako me bodo tudi minili neugodni občutki, saj se bomo preselili v knjižnico, ki bo ponos kraja in občine. Prepričan sem tudi, da bodo novi pros-

tori dodatna spodbuda za še kakšne kulturne dejavnosti, bralci in občani pa bodo gotovo navdušeni nad pestrejšo ponudbo, lahko rečem, nove knjižnice.

Iskrena hvala vsem, ki ste pomagali pri tem projektu, predvsem že zgoraj navedenima gospodoma Vrbiču in Dvorniku, vsem tistim, ki ste donirali sredstva ali na katerikoli način pomagali do te pomembne pridobitve.

Alojz Podgoršek, župan

Knjižnica se seli, že spet se seli, končno je našla svoj dom!

Spominjam se sobe v stavbi krajevne skupnosti v prostorih zdajšnjega bifeja društva upokoencev, prostorov v stari Adijevi zobozdravstveni ordinaciji, avle stranskega vhoda v kulturnem domu. Vsi ti naštetih prostori so bili domovanje šmarški knjižnici do leta 1992, ko se je preselila v zdajšnje prostore, do takrat prostore mladinske organizacije. Knjižnica je živel v skromnih prostorih pod budnim očesom prizadevnih šmarških ljubiteljc in ljubiteljev knjig, v zadnjih letih pa opravljajo delo v njej knjižničarke iz Knjižnice Velenje. Število knjig se je iz leta v leto povečevalo, police so že zdavnaj postale pretesne, pa tudi prostora med njimi je že zdavnaj zmanjkalo, zato je v začetku meseca marca letošnjega leta padla odločitev: knjige in obiskovalci si zaslužijo boljše prostore, večje in svetlejšje, prostore v katerih bodo lahko vse knjige na policah. Otvoritev prostorov nove knjižnice bo 19. junija letos.

Zgodba se je začela 28. aprila 1897, ko so Šmarčani ustanovili Katoliško bralno društvo pri sv. Martinu na Paki in o svojih namenih zapisali: "Namen društva: pospeševati omiko in

društveno življenje s čitanjem poštenih krščanskih časopisov in knjig". Pod ustanovni akt so se podpisali takratni župnik Jožef Kolarič, kaplan Ivan Pirtovšek in župan M. Pirtovšek.

Hvala vsem, ki ste pripomogli, da knjižnica živi, od društenikov, ki so pred 112 leti ustanovili bralno društvo in pokazali pot kulturnemu življenju v kraju, do vseh, ki ste vsa ta leta skrbeli, da je bilo možno obiskovati knjižnico in si izposojati knjige vse do danes,



ko stopamo v res zelo lepe prostore, ki bodo, upam, privabili še večje število predvsem mladih, ki radi sežejo po lepi slovenski knjigi.

Kot je zapisala pesnica Berta Čobal Javornik v pesmi z naslovom 'Knjiga je hiška': "Knjiga je hiška brez oken, brez vrat, v njej pa domuje prebrisani škrt. Črke zлага, kuje besede. Hrani modrosti vede in zmede. Pravljice srečne, zgodbe večne. V zgodbah živijo princeze, kraljiči, srčni vojščaki, kruti biriči. Pravica s krivico se kosa in meri. Junaku v knjigi nihče ne zameri. Pozdravljam te, škrtat, zares si bogat, saj knjige so prvi modrosti zaklad."

Jaka Dvornik

Kaj mislijo o novi knjižnici



Knjižničarka Andreja Stvarnik: Zelo sem vesela, da bo Knjižnica Šmartno ob Paki končno dobila nove, večje prostore, ki so resnično bili potrebni. V novih prostorih se bodo ljudje lahko srečevali, izmenjevali mnenja in si ogledovali tudi razstave. Uporabniki/obiskovalci bodo imeli možnost v miru prelistat časopise, imeli bodo dostop do interneta, nekateri bodo tukaj lahko tudi študirali. Vsega tega do sedaj našim bralcem nismo imeli možnosti ponuditi. Še naprej so bomo trudili, da bo knjižnica kraj prijaznih ljudi in kraj, kamor se bodo ljudje radi vračali.

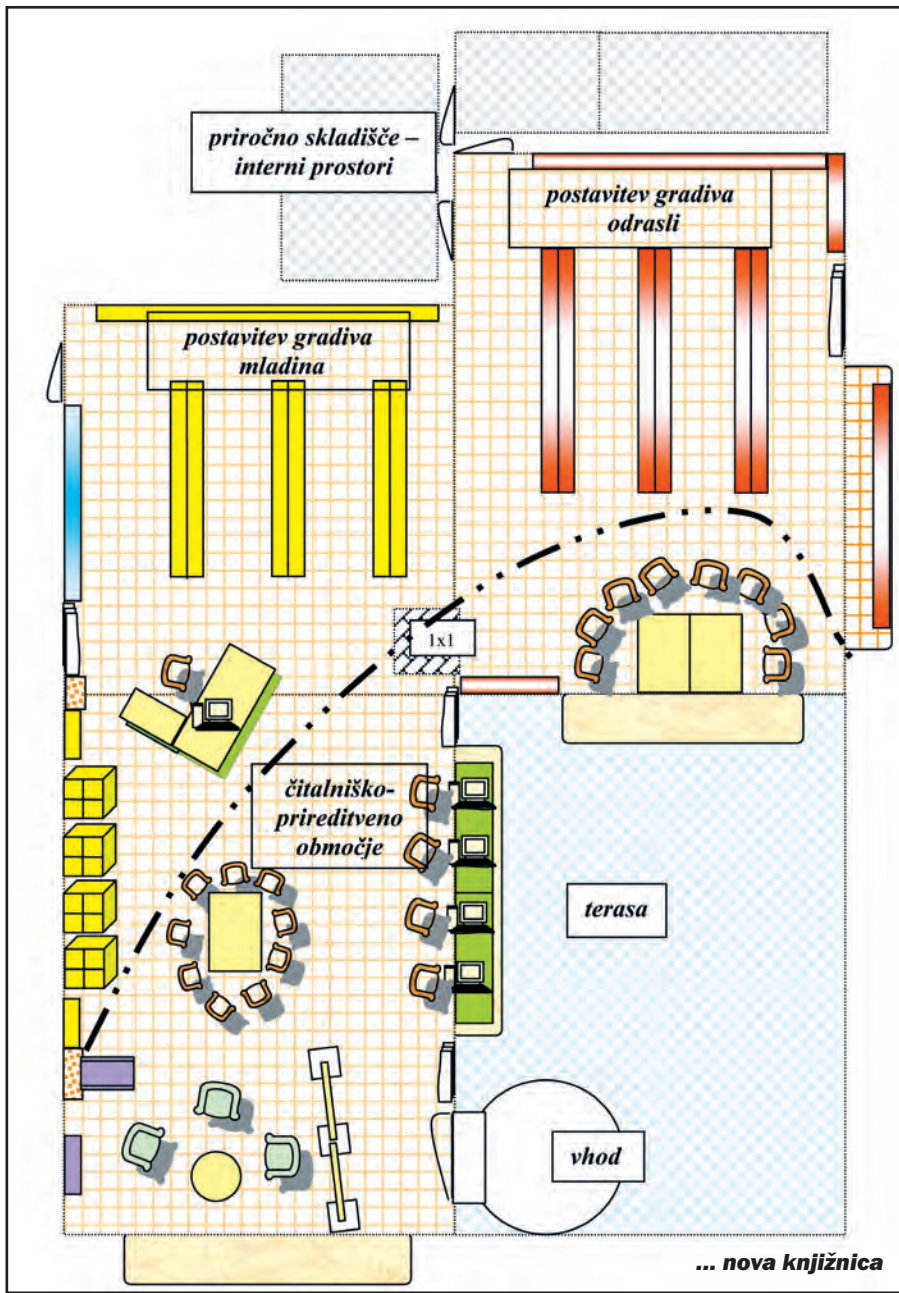
Marjana Boruta: Nova knjižnica? Ja, res je veselim. Kar nekaj časa sem v Šmartnem delala kot knjižničarka in priznam, da ni bilo lahko. Prostor je bil nabit s knjigami in bolj podoben skladišču kot knjižnici. Če si se še tako trudil in urejal, vedno si imel občutek



natlačenosti in gneče. Knjižničarke, ki smo hodile v Šmartno, in teh je bilo kar nekaj, smo se vedno po svojih najboljših močeh trudile ponuditi bralcem največ, kar je bilo v naši moči, od vsega pa smo si nabolj želele novih prostorov. Zdaj so končno tu in knjižnica se seli. Veselim pa se nove knjižnice tudi zato, ker vem, da bomo občani Šmartnega in okolice z veseljem spremljali vse, kar se bo v knjižnici dogajalo, pa naj bodo to literarni ali potopisni večeri, pravljicne ure ali druge dejavnosti. Saj pravijo, da kdor čaka, tisti dočaka, in mi smo jo končno dočakali. To pa je že vzrok za veselje, kajne?

Anamari Huš: Zelo sem vesela nove knjižnice. Imeli bomo več prostora za prebiranje knjig. Upam, da bo sedaj več novih knjig, katerih že dolgo ni.

Majda Drev Kumer: Knjižnica je zelo dobrodošla pridobitev za naš kraj. Upam, da bodo novi prostori omogočili izvedbo manjših prireditev kot so pravljice, predstavitev knjig, pogovorni večeri itd.



... nova knjižnica

Knjižnični kurir

Priloga Našega časa,
Velenje, junij 2009

Odgovorni urednik:
Vlado Vrbič

Urednik: Lado Planko

Pripravili: Silvo Grmovšek, Lado
Planko, Vlado Vrbič, Bernarda

Lukanc, Andreja Stvarnik, Marjeta
Blatnik, Brina Zabukovnik Jerič,
Damjana Selan, Rajka Širca,
Peter Groznik - Peč

Fotografije: arhiv Knjižnice
Velenje

Oblikovanje in prelom:
Tomaž Geršak

Priporočamo

Sergio Bambaren:
Delfin Danijel :
Deset let pozneje

Zgodbo o delfinu Danijelu že poznamo, pred nami pa je nadaljevanje te pripovedi o prijateljstvu, ljubezni, odgovornosti in staršev-



stvu, o sanjah, strahu, dvomih in svobodnih svetovih. Pisatelj nam skozi oči delfina Danijela pokaže stvari, ki jih doživljamo vsak dan, le da se pomena teh vrednot ne zavedamo. Ko pa vse te drobne pozornosti, zaskrbljenosti, na videz nepomembne pozornosti vidimo skozi oči delfina v neskončnih morjih, se zavemo svoje vsakdanje odgovornosti. Danijel namreč ugotavlja, da bo našel iskane odgovore le, če bo zmožel razumeti, da je strah samo odziv na nekaj, česar ne razumeš, da so strahovi le v našem umu in nikjer drugje. Sko-

zi vse preizkušnje pride s pomočjo prijateljev do spoznanja, da pride v življenju čas, ko ne moreš storiti drugega, kot ubrati svojo pot ... Se vam te ugotovitve ne zdijo nadvse domače?

Khaled Hosseini:
Tisoč veličastnih
sonc

V knjigi Tisoč veličastnih sonc avtor pripoveduje zgodbo o svoji domovini od leta 1974 do danes skozi oči dveh afganistanskih žensk različnih generacij. Marjam in Lajla sta se rodili v različnih družinah. Marjam, ki je »produkt« poigravanja premožnega moškega s svojo služkinjo, njeno mamo, živi očarana s predstavo o svojem očetu. Zase si želi več – iti v šolo, se izobraževati. Tudi mula, ki jo poučuje, jo spodbuja pri tem, a mati njeno težnjo stalno zavrača: »Kakšen smisel bi imelo šolati dekle, kot si ti? Kot da bi loščil umivalnik. Ženske, kot sva jaz in ti, se morajo v življenju naučiti ene same stvari. In to je potrpeti.«

Lajla, druga junakinja, se rodi v času komunizma in tako uživa ugodnosti šolanja in svobode, ki je bila takrat mogoča za afganistanske ženske. A podobno kot pri Marjam se tudi pri njej vmeša zamenjava političnega režima. Njene starše pokonča izstreljena raketa in zanjo ostaneta samo dve možnosti – ali prostitucija ali poroka. Sprejme Rašidovo ponudbo in pos-

tane poleg Marjam njegova druga žena. Najprej med ženskama vlada napetost, a ju vse bolj fundamentalistični patriarhat usodno poveže in iz njega vodi le ena pot.

Ob branju teh knjig bralec ne more ostati ravnodušen. Zgodba se kljub vsej bedi, nasilju, zlorabam »srečno« konča, upanje zmagi nad trpljenjem. Kdor je jokal ob avtorjevem prvencu Tek za zmajem, bo zagotovo jokal ob soncih nad Afganistanom.

Zoran Smiljanič in
Marijan Pušavec:
Meksikajnarji

Serija petih zgodovinskih "albumov" - oznaka označuje zvezke stripa - je začela izhajati že leta 2006 s podnaslovom Miramar. Zgodovinska zgodba meksikajnarjev - Slovencev, ki so se šli leta 1864 v Mehiko borit na strani cesarja Maksimilijana habsburškega - je sestavljena iz dveh zgodb. Prvo pripoveduje resnična zgodovinska osebnost, cesar Maksimilijan, ki se v prvem delu s svojo ženo Šarloto poda v Mehiko, da bi zavladal deželi, ki mu jo je "zaupal" Napoleon III. Druga zgodba je izmišljena, govori pa o kmečkem sinu Antonu Kovaču, neuspešnem študentu, ki mu zaradi preteklosti ni več do življenja v domačih krajih in se odloči najti pomiritev na tujem, kar je bil tudi sicer pogost motiv slovenskih fantov ob priključitvi meksikajnarjem. Lani je izšel drugi del

stripa - Laibach - in znova navdušil z inovativno ilustracijo, izvirnim pristopom k temi in privlačno zgodbo. Tudi ne-navdušenci nad zgodovinskimi temami komaj čakamo naslednji del.

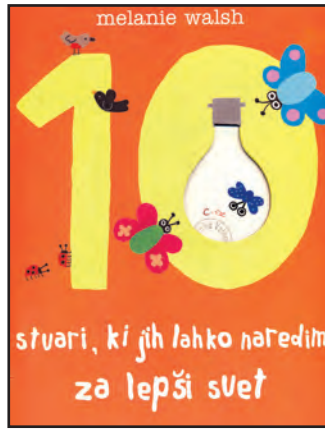
Amanda
Sainsbury-Sals:
Zakaj shujševalne
diete redijo

Že naslovnica tega izvirnega priročnika nas spomni na skoraj neizogibno dejstvo shujševalnih diet - ko končamo z dieto, se kilogrami vrnejo. A avtorica, ki je z osrednjo temo tega dela dosegla tudi doktorski naziv (in shujšala), nam predstavlja način, ki nas obvaruje ponovne "odebelitve". Imenuje ga "maščobna zavora". Gre za dejstvo, da naše telo lahko samo uravnava pridobivanje teže (s potrebo po telesni aktivnosti, z močnejšim potenjem v primeru pretiranega vnašanja hrane in telo ipd.), če mu pri tem pomagamo tako, da jemo samo, ko smo res lačni in nehamo, ko je lakota potešena. Seveda je pomembna tudi kakovost (polnovrednost in raznolikost) hrane, ki jo uživamo, vendar pa avtorica poudarja, da se lahko, če upoštevamo svoje telo in njegove želje, kdaj tudi zmerno pregrešimo, pa se nam telo ne bo "maščevalo" s ponovnim pridobivanjem teže. Priročnik je napisan zelo jasno in berljivo, dodani pa so tudi recepti in odgovori na najpogostejša vprašanja v zvezi z opisa-

nim novim načinom zdravega izgubljanja teže.

Melanie Walsh:
Deset stvari, ki jih
lahko naredim za
lepši svet

To je slikanica, ki otrokom zelo nazorno pokaže, kako lahko z majhnimi koraki pomagajo varovati okolje. Na prvem listu se stavek



začne, ko list obrnemo, pa dokonča - obenem pa nam konec stavka (ki je pravzaprav okoljevarstveni nasvet) ponazori še posrečena pisana ilustracija. "Vedno porišem ... obe strani papirja." Slikanica je izdelana iz 100 % recikliranega papirja in zelo domiselno oblikovana. Zaradi pisanih barv ter jasne sporočila je primerna tako za malčke, kot za malo starejše otroke, prav gotovo pa bo navdušila tudi njihove starše.

Maja Aduša Vidmar:
Modro pišče

Preprosta zgodbica pripoveduje o nesrečnem malem modrem piščančku, ki se izvali v kokošnjaku, da je nesreča še večja, pa je pišče zelo pametno. To seveda povzroči v kokošnjaku veliko razburjenje. Do sedaj se še namreč



ni pripetilo, da bi pišče vedelo več od koklje. Ker pa se tudi nenavadno oglašja, petelin zahteva, da se ga znebijo. S tem se seveda strinjajo vsi razen mame koklje, ki je pripravljena s piščančkom tudi trpeti. Takrat pa se pojavi sova, ki išče svojega mladička, ki ga prepozna v malem modrem piščančku. To je sicer slikanica za otroke, a tudi odrasle lahko nauči nekaj zelo pomembnega: če hočemo videti, moramo gledati s srcem, kot je to znala storiti mama koklja. **R.Š., D.S. in B. Z. J.**

Šoštanj

Živahno v Šoštanju

Januar smo začeli s potopisnim predavanjem o Novi Zelandiji, presenetil pa nas je nočni »podvig« vlomilcev, ki so knjižnici odtujili štiri monitorje. Februar je bil namenjen spominu 65. letnice smrti pesnika in rojaka Karla Destovnika – Kajuha. Pesniku so se poklonili z literarnim večerom Kajuhovi dediči. Priložnost smo izkoristili za predstavitev zbornika Hotenj@a. Dogodek je pripravila Občina

Šoštanj v soorganizaciji s Knjižnico Šoštanj in programom Literarnega društva Hotenja. Ljubitelji poezije je nagovoril šoštanjski župan in poslanec v DZ Darko Menih, ki je knjižnici podaril dva od petdesetih v usnje vezanih izvodov Kajuhovih pesmi. Čestitali smo tudi Petru Rezmanu, šoštanjskemu pisatelju, ki je za knjigo kratkih zgodb Skok iz kože prejel prestižno knjižno nagrado Fabula za najboljšo zbirko

izvirne kratke proze v zadnjih dveh letih. V marcu je knjižnica začela delovati z novim odpiralnim časom. Predstavili smo novo knjigo šoštanjskega zobozdravnika Boruta Koruna - Na začetku je bila Troja, potopisni esej iz različnih dežel Sredozemlja, ki jim je skupno to, da so bile v antičnih časih domovina Grkov in njihove kulture. April in maj sta bila namenjena razstavam likovnih del otrok Vrtca Šoštanj in Vrtca Velenje – enota Vinska gora ter bibliopedagoškemu delu.

M.B.

Daljši
odpiralni čas
v knjižnici
Šoštanj

Od letošnjega 1. marca dalje je šoštanjska knjižnica bralkam in bralcem še bolj dostopna. Od ponedeljka do petka je odprta od 10. do 18. ure, razen ob četrtkih, ko je odprta od 12. do 16. ure. V juliju in avgustu bo knjižnica odprta ob ponedeljkih in sredah od 12. do 18. ure in ob petkih od 8. do 14. ure.

Knjižnice po svetu

Mestna knjižnica Miami Beach

Na Floridi, deželi Disneylanda, krokodilov, upokojencev in »spedenanih« avtomobilov je skupno 508 splošnih knjižnic. Od tega se jih 47 nahaja v jugovzhodni regiji, petim od teh bi se poleg splošne lahko reklo tudi obalna knjižnica, vendar le ena svoje poslanstvo izpolnjuje na uživaški lokaciji v Miami Beachu.

Mestno knjižnico v Miami Beachu od plaže in Atlantskega oceana loči le ena ulica. Knjižnica je namenjena tako lokalnemu prebivalstvu kot naključnim obiskovalcem oz. turistom, ki jim nudi razne lokalne informacije, brezplačno uporabo interneta, dostop do on-line baz podatkov, širok izbor ameriških in tujih časopisov in revij, ogled svojih prireditev ter izposajo gradiva. Vendar morate, če se želite kot turist vpisati v knjižnico in izposoditi gradivo, na področju Floride bivati vsaj tri tedne.

Knjižnica je v dveh nadstropjih in se po ureditvi oddelkov ne razlikuje od naše, velenjske. V pritličju oz. prvem nadstropju je oddelek za odrasle, v katerem je gradivo ločeno na leposlovje in strokovno gradivo. Iz oddelka se lahko sprehodite na lično urejeno dvorišče, kjer lahko na svežem zraku, obkroženi z zelenjem berete in zraven pokadite cigareto, seveda če le imate s seboj kremo za sončenje. Za tiste, ki v knjižnici niso le lačni branja, pa poskrbijo v knjižnični restavraciji. Nadstropje višje je otroški in mladinski oddelek z nadvse prijazno knjižničarko Peggy, ki pripravlja ure pravljic in otroške ustvarjalne delavnice.

Knjižnica ponuja veliko dogodkov, ki privabljajo različne ciljne skupine. Poleg razstav, predstavitev knjig in bralnega kluba vabijo na ogled starih filmov, na tekmovanje v igranju video igrice, na plesni tečaj salse, k skupinskemu izvajanju tajčija. Zanimiva je ustvarjalna delavnica, pri kateri izdelujejo papirnata letala, konstruktor, katerega letalo po knjižnici najdlje leti, pa prejme knjižno nagrado. Omogočajo tudi pomoč pri učenju pisanja in branja, pisanju domače naloge ter inštrukcije iz matematike ali katerega drugega strašnega predmeta. Tukaj se tudi srečujejo zbiralci stripov in sličic, debatne skupine in skupine za samopomoč.

Amerika se v marsičem razlikuje od Evrope, tudi po sistemu razvrščanja gradiva, ki se uporablja v knjižnicah. Pri nas uporabljamo univerzalno decimalno klasifikacijo (UDK, to so tiste zapletene številke na policah), na drugi strani luže pa uporabljajo Deweyevo decimalno klasifikacijo (DDC). Oba sistema temeljita na številčnih oznakah in nista jezikovno odvisna, zato se bo morebitni popotniški obiskovalec ameriške knjižnice dobro znašel tudi med temi knjižnimi policami.

M. B.



Digitalizacija domoznanske periodike

Pomemben vir za proučevanje zgodovine nekega kraja je lokalni časopis. To še posebno velja v našem primeru, ko nastanek Velenja kot mesta sovpada z začetkom izhajanja tukajšnjega časopisa. Ta pomemben del lokalne zgodovine želimo ohraniti tudi na drugem mediju, kajti edini izvod z vsemi števkami časopisa hranijo v Muzeju Velenje. Nič manj pomembno pa ni, da bo časopis kadarkoli dostopen ne le obiskovalcem naše knjižnice, ampak tudi obiskovalcem spleta. Zato smo na letošnji razpis ministrstva za kulturo prijavil naš projekt digitalizacije velenjskega časopisa, od njegove prve številke iz leta 1953 naprej. Če bo projekt dobil denar ministrstva,

bodo s finančno podporo velenjske, šoštanjске in občine Šmartno ob Paki v začetku naslednjega leta na spletu dostopne vse številke. Gre za osrednji velenjski časopis, ki je sprva izhajal pod imenom Velenjski rudar, nato se je preimenoval v Rudar in Šaleški rudar, od leta 1973 pa izhaja pod imenom Naš čas.

Manjši del tega projekta je tudi digitalizacija izbranih naslovov iz knjižne zbirke Šaleški razgledi – izbrali smo naslove, ki predstavljajo pomembne prispevke pri obravnavanju domoznanskih tem s področja Šaleške doline.

S.G.

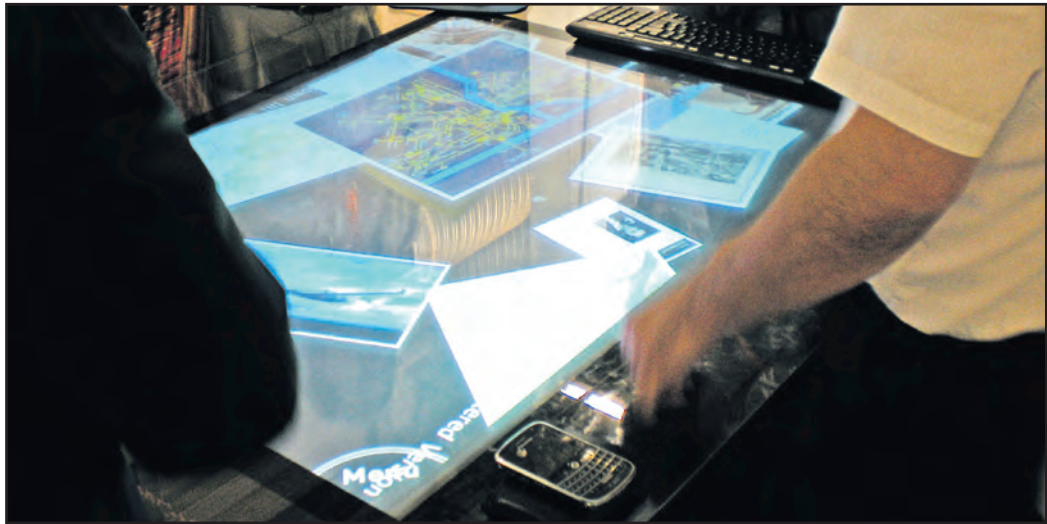
**Nova
tehnologija**

V Knjižnici Velenje smo pred kratkim preizkusili Multitouch mizo, izdelek, ki ga je razvilo celjsko podjetje MTS-DOC. Gre za multimedijško interaktivno napravo, ki predstavlja nadgradnjo klasičnih načinov računalniškega prikaza informacijskih vsebin in upo-

rabniške izkušnje pri delu z računalnikom. Vsak prst uporabnikove roke funkcionira kot miška, zato lahko več ljudi sočasno pregleduje slike in videoposnetke, lista knjige, igra igrice ali kako drugače dostopa do digitalnih vsebin. Ker so preizkusi pokazali, da je miza zelo primerna za enostaven dostop obiskovalcev knjižnice do multimedijskih dokumentov domoznanske digitalne zbirke, smo v sodelo-

vaju s proizvajalcem razvili koncept uporabniškega vmesnika, prilagojenega potrebam slovenskih knjižnic. S projektom uvajanja te tehnologije v ponudbo slovenskih knjižnic smo kandidirali na nedavnem razpisu ministrstva za kulturo, v primeru uspešne kandidature pa bomo novo storitev našim obiskovalcem in kolegom iz drugih knjižnic predstavili do konca leta.

P.G.



Multitouch miza prinaša novo uporabniško izkušnjo

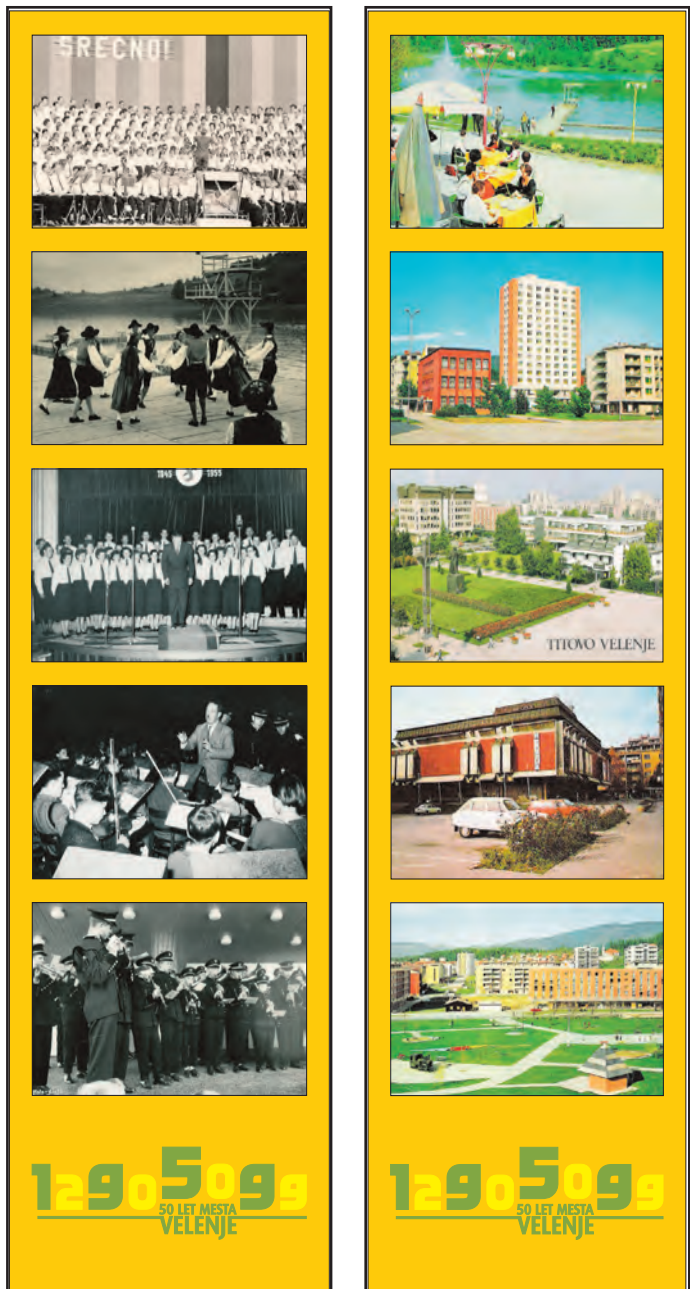
Knjižne kazalke ob 50-letnici Velenja

V letu, v katerem Velenje slavi 50-letnico odprtja mestnega središča, je velenjska knjižnica pripravila niz tematskih razstav in prireditev, jubileju pa je posvetila tudi novo serijo knjižnih kazalk. V tem mesecu je izšlo 24.000 kazalk z osmimi različnimi motivi. V strnjeni obliki predstavljajo izbrane ključne poudarke iz kratke, a zelo bogate zgodovine mesta. Bralci se bodo na ta način seznanili z zgodovinskimi dejstvi o izgradnji mesta, odprtju mestnega središča ter razvoju gospodarskih in družbenih dejavnosti v Velenju. Ena od kazalk predstavlja razvoj knjižnične dejavnosti pri nas in je posvečena 75-letnici Knjižnice Velenje.

P.G.

Nove kazalke v jubilejnem letu bralcem predstavljajo utrinke iz bogate zgodovine Velenja

Obiščite:
www.vel.sik.si



Pogovor z Ivanom Goričnikom

Ko se strasti do nogometa in zgodovine združita v eni osebi

Zmeda okoli imena našega sogovornika iz Šmartnega ob Paki je bila razrešena z osamosvojitvijo Slovenije, ko su mu po podatkih iz rojstnega lista v nove dokumente vpisali Ivan Goričnik. Pred tem je bil tudi uradno Janko, še najbolj znan pa je bil pod vzdevkom, za katerega smo v zadregi, ali naj ga zapišemo John ali pa Džon. Odločitev je velikodušno prepustil piscu tega prispevka. Manj naključna je odločitev za predstavitev Ivana Goričnika neposredno pred otvoritvijo nove knjižnice v Šmartnem ob Paki. Upokojeni kustos iz velenjskega muzeja, širši javnosti, predvsem v domačem kraju, znan kot strastni ljubitelj športa, posebno nogometa, je namreč tudi zvesti obiskovalec tamkajšnje knjižnice. Z nromo dveh prebranih knjig na teden je zanes-

ukvarjal z inventariziranjem muzealij, skrbel pa sem tudi za muzejsko knjižnico. Čeprav je tedaj to bil predvsem muzej premogovništva, smo vseskozi zbirali etnološke in druge predmete. Zato ni naključje, da ima muzej med drugim tudi bogato knjižnico, kjer je tudi veliko tiskovin iz Šaleške doline.

Katero zgodovinsko obdobje vas je najbolj pritegnilo?

Vsekakor novejša zgodovina, torej 20. stoletje. To se je pokazalo že pri izbiri teme moje diplom-ske naloge, kjer sem obdelal Vidovdansko ustavo iz leta 1921. Dejstvo, da so se moji oče in strici borili na Soški fronti in Dolomitih pa je vplivalo na moje zanimanje za prvo svetovno vojno. Zdjaj kot upoko-



ljivo v prvi vrsti zadovoljnejšev z novo šmartensko pridobitvijo.

*Začniva pri najpomembnejši postranski stvari. Ima-
jo vas za živo enciklopedijo športa. Med ljubitelji
nogometa pa kroži zgodbica o tem, da sta neločljivi-
vi del vsake nogometne tekme v Šmartnem ob
Paki sodnikova piščalka in vonj tobaka iz vaše pipe.
Če kdo želi ugotoviti ali se nahajate med množico
na tribunah je dovolj že, da uporabi nos. Če ne
zavoha dima vašega tobaka, zanesljivo ve, da še niste
prispeli na tekmo.*

Odraščal sem v okolju, kjer je bilo branje del družinske tradicije. Pri tem je liberalna politična usmeritev veljala tudi za branje, zato sem že v zgodnjih petdesetih letih prejšnjega stoletja med drugim bral tudi hrvaške in srbske športne časopise. V mladih letih sem bil aktivni športnik, igral sem nogomet in namizni tenis. Kasneje, od tega je že štirideset let, sem opravil izpit za nogometnega trenerja in sem delal z vsemi selekcijami v NK Šmartno ob Paki. Tako sem kot trener pionirjev dvakrat osvojil drugo mesto na republiški ravni, mladinci pa so pod mojim vodstvom bili prav tako drugi v republiškem pokalu. Strast do nogometa sem združil tudi s poklicem zgodovinarja. Z Jožetom Krajncem sva dve leti zbiral gradivo in pričevanja o tukajšnji zgodovini nogometa in rezultat tega je zbornik z naslovom '50 let nogometa v Šmartnem ob Paki', ki je izšel leta 1978. Dvajset let kasneje pa sem sodeloval pri pripravi novega zbornika. Pri delu v velenjskem muzeju sem nekoč zasledil v časopisu Slovenski narod podatke, da je bila celjska nogometna podzveza ustanovljena leta 1939 in to me je spodbudilo k pisanju še enega zbornika z naslovom 'Naših 60 let'. Pri vseh treh zbornikih sem imel srečo, da so bili akterji še živi, zato sem lahko zbral podatke in pričevanja iz prve roke.

Kaj pa vaša poklicna pot?

V celoti je bila povezana z Muzejem Velenje. Po koncu študija zgodovine in etnologije na ljubljanski Filozofski fakulteti sem eno leto poučeval na velenjski Osnovni šoli Gustava Šliha, nato sem se kot kustos zaposlil v Muzeju Velenje, kjer sem delal vse do upokojitve. Neposredno pred mojim prihodom je ta muzej dobil afriško zbirko Františka Foita in moje prvo delo je bilo evidentiranje, urejanje in postavitev zbirke. Sicer pa sem se kot kustos

jenec prebiram predvsem memoarsko literaturo, pri čemer se izogibam spominskemu pisanju slovenskih novodobnih politikov. Njihovo obračunavanje s političnimi nasprotniki in pavšalno ocenjevanje dogodkov, denimo v zvezi z osamosvojitvijo Slovenije, nikakor ne sodi v tovrstno literaturo. Sicer pa sam sem še vedno pristaž tega, da mora mini-ti vsaj petdeset let od nekega zgodovinskega dogodka, preden se ga lahko loti zgodovinska stroka.

Ukvarjali ste se tudi z nenogometno zgodovino vašega kraja, med drugim ste bili avtor razstave Šmartno in oklica skozi čas. Ali ste morda pri tem naleteli na kaj, kar bi lahko uvrstili v lokalno zgodovino branja in bralne kulture?

To področje še ni raziskano. Zanesljivo pa je, da začetek organiziranega kulturnega udejstvovanja na območju občine Šmartno ob Paki ni leto 1906, kot je to zdaj splošno sprejeto. S kolegom sva namreč ugotovila, da je v tem kraju bila leta 1897 ustanovljena čitalnica, ki je imela svojo knjižnico. To dokazuje potrdilo tedanje deželne vlade v Gradcu o registraciji čitalnice v Šmartnem ob Paki. Gre za dokument z naslovom Pravila katoliškega bralnega društva pri Sv. Martinu na Paki, tako se je namreč do ustanovitve Kraljevine SHS imenovalo Šmartno ob Paki. O tej čitalnici je mogoče tudi izvedeti iz korespondence trgovca z lesom, ki je živel v Šmartnem ob Paki. Med obema svetovni-ma vojnama je bil ta kraj živahno središče trgovine in transporta z lesom z območja Zgornje Savinjske doline, knjige pa so brali in si jih izposojali v okoli-rju kulturnih in političnih društev pod okriljem Orlov in Sokolov. Po drugi svetovni vojni je imelo tamkajšnje prosvetno društvo knjižnico, ki je bila odprta ob nedeljah, v stavbi stare občine. V sedem-desetih letih prejšnjega stoletja se je tamkajšnja knjižnica vključila v velenjsko knjižnico.

In zdaj smo tik pred otvoritvijo nove knjižnice v neprimerno večjih prostorih ...

To bo izjemna pridobitev za Šmartno ob Paki. Sedanja knjižnica je v malo večji »rumpel kamri«
kjer je že pri treh obiskovalcih postalo pretesno. Ti prostori so katastrofalni, in si nikakor niso zaslu-
žili naziva knjižnica. Zdjaj bomo končno dobili spo-
dobne prostore, ki bi jih že zdavnaj potrebovali.

Silvo Grmovšek